Lietas Nr. C14025513
Lietas arhīva Nr. C-0049-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Gulbenē 2014.gada 3.februārī

Gulbenes rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese G.Širaka,

ar tiesas sēžu sekretāri L.Dzeni,

piedaloties prasītāju /pers. D/ un /pers. E/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. F/, atbildētājai /pers. G/ un viņas pilnvarotajai personai mutvārdu pieteikumā /pers. H/

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. D/ un /pers. E/ prasībā pret /pers. G/ par kompensācijas izmaksāšanu neatraidāmajiem mantiniekiem par mantojuma neatņemamo daļu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 25.janvārī /pers. D/ un /pers. E/ (turpmāk tekstā – prasītāji) iesnieguši Gulbenes rajona tiesā prasības pieteikumu prasībā pret /pers. G/ (turpmāk tekstā - atbildētāja) par kompensācijas izmaksāšanu neatraidāmajiem mantiniekiem par mantojuma neatņemamo daļu. Pēc trūkumu novēršanas lieta ievesta 2013.gada 7.martā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /pers. I/, /personas kods/, uz personīgā īpašuma tiesību pamata piederēja 1/2 domājamā daļa no nekustamā īpašuma ar kadastra numuru: /numurs/, /adrese/

Visa nekustamā īpašuma sastāvā bija: zemes gabals 1894 kv.m platībā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ un uz zemes gabala atrodošās 4 (četras) ēkas: dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums /numurs/); palīgēka (kadastra apzīmējums /numurs/); palīgēka (kadastra apzīmējums /numurs/); palīgēka (kadastra apzīmējums /numurs/) (turpmāk tekstā - Nekustamais īpašums).

Nekustamais īpašums reģistrēts Gulbenes zemesgrāmatu nodaļas Gulbenes pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs/, pamatojoties uz 2005.gada 27.maija pirkuma līgumu.

/pers. I/ 2007.gada 22.novembrī sev piederošo 1/2 domājamo daļu no Nekustamā īpašuma uzdāvināja atbildētājai, kura, savukārt, uz 2008.gada 12.maija pirkuma līguma pamata sev piederošo nekustamā īpašuma 1/2 domājamo daļu atsavināja /pers. J/, ko pierāda zemesgrāmatas nodalījuma noraksts.

/pers. I//datums/nomira, ko apliecina 14.03.2008. Gulbenes pilsētas Dzimtsarakstu nodaļas izsniegtā izziņa Nr. 105 par miršanas reģistrāciju (lietas 17.lapa). Civillikuma 655.pants nosaka, ka mantojums atklājas ar mantojuma atstājēja nāvi. Tādējādi,/datums/ir atklājies /pers. I/ mantojums.

Mantojuma tiesībās uz /pers. I/ atstāto mantojumu ir apstiprināti viņa likumiskie pirmās šķiras mantinieki - /pers. D/ un /pers. E/ (prasītāji lietā) katrs uz 1/3 domājamo daļu, kuriem zvērināta notāre Baiba Jaunbērziņa 2009.gada 6.martā izsniedza Mantojuma apliecību (par tiesībām uz mantojumu pēc likuma), kas reģistrēta aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.542.

Civillikuma 1922.panta pirmā daļa nosaka: ja dāvinājums izdarīts tādā apmērā, ka dāvinātāja neatraidāmiem mantiniekiem neatliek pat viņu neatņemamās daļas (422. un turpmākie panti), tad viņi var prasīt no apdāvinātā, lai izdod viņiem šīs daļas.

Prasītājiem tiesības uz neatņemamo daļu garantē likums.

Civillikuma 1051.pants nosaka, ka prasītājiem sīki jāapzīmē atprasāmā lieta kā pēc tās šķiras un īpašībām, tā arī pēc sevišķām iezīmēm un, ja vajadzīgs, arī pēc tās apjoma un lieluma, bet prasībā par nekustamu īpašumu sīki jānorāda arī tā atrašanās vieta.

Tāpat, no Civillikuma 1922.panta pirmās daļas skaidri un nepārprotami izriet, ka neatraidāmie mantinieki var izprasīt neatņemamo daļu tikai no personas, kuru mantojuma atstājējs ir apdāvinājis, nevis no trešās personas, kuras īpašumā manta nonākusi vēlāk.

/pers. I/ ar 2007.gada 22.novembra Dāvinājuma līgumu izdarīja dāvinājumu atbildētājai tādā apmērā, ka prasītājiem, kuri ir dāvinātāja neatraidāmie mantinieki, neatliek viņu neatņemamās daļas, kas ir 1/6 domājamā daļa no atdāvinātā Nekustamā īpašuma ½ domājamās daļas un prasītājiem nav iespējams saņemt savu daļu no tēva mantojuma no atbildētājas sakarā ar to, ka viņa to atsavināja trešajai personai, līdz ar to prasītājiem ir tiesības prasīt no apdāvinātā kompensāciju naudā.

Šāds viedoklis attiecībā uz minēto tiesību normu tulkojumu izteikts AT Senāta 25.01.2012. spriedumā lietā Nr. SKC-23/2012.

Civillikuma 1922.panta otrā daļa nosaka, ka aprēķinot neatņemamo daļu, jāņem par pamatu *dāvinātāja mantas stāvoklis dāvināšanas laikā*.

Nekustamā īpašuma kadastrālais novērtējums uz Dāvinājuma līguma noslēgšanas brīdi 2007.gadā un atsavināšanas dienu 2008.gada 12.maijā bija Ls 12 702,00 un 1/2 domājamās daļas vērtība - Ls 6351,00, tādējādi, no šīs summas prasītājiem pienākošās neatņemamās 1/6 domājamās daļas apmērs sastāda Ls 1058,50 katram prasītājam.

2013.gada 5.martā tiesā iesniegts prasības pieteikuma precizējums, kurā norādīts, ka tiek precizēts iesniegtais prasības pieteikums un papildināts ar sekojošiem apstākļiem. Civillikuma 425.panta pirmā daļa nosaka, ka neatņemamā mantojuma daļa ir puse no tās mantojuma daļas vērtības, kādu mantinieks manto pēc likuma, un trešā daļa paredz, ka neatņemamo daļu aprēķina no testatora skaidras mantas, *atskaitot visus viņa parādus*.

Mantojuma atstājējam /pers. I/ bija īpašuma tiesības uz:

1) ½ domājamo dalu no nekustamā īpašuma ar kadastra numuru: /numurs/, /adrese/. Šī īpašuma 1/2 domājamās daļas vērtība - *Ls 6351,00;*

2) dzīvokļa /adrese/, uz kuru prasītāji ir apstiprināti mantojuma tiesībās katrs uz 1/3 domājamo daļu. Šī īpašuma vērtība uz mantojuma atklāšanās brīdi bija *Ls 4122,00*.

Tādējādi, kopējā mantojamās mantas vērtība ir *Ls 10473,00* un no šīs summas prasītājiem pienākošās neatņemamās 1/6 domājamās daļas apmērs sastāda *Ls 1745,50* katram prasītājam.

Tā kā prasītāji jau ir saņēmuši katram pienākošos 1/3 domājamo daļu no Dzīvokļa īpašuma Ls 1374,00 apmērā (Ls 4122 : 3), tad izmaksājamā kompensējamā daļa sastāda -Ls 1745,50 - Ls 1374,00 = Ls 371,50 katram prasītājam.

Prasītāji lūdz izdot /pers. D/ kā /pers. I/ neatraidāmajam mantiniekam neatņemamo mantojuma daļu, nosakot kompensācijas izmaksu par 1/6 domājamo daļu un piedzīt no atbildētājas /pers. D/ labā Ls 371,50, samaksāto valsts nodevu Ls 55,73 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 2,20; izdot /pers. E/ kā /pers. I/ neatraidāmajam mantiniekam neatņemamo mantojuma daļu, nosakot kompensācijas izmaksu par 1/6 domājamo daļu un piedzīt no atbildētājas /pers. E/, labā Ls 371,50, samaksāto valsts nodevu Ls 55,73 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 2,20; noteikt tiesības /pers. D/, un /pers. E/, par laika periodu līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no nesamaksātās kompensācijas summas; piedzīt no /pers. G/ /pers. D/ labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus (izdevumi par pierādījumu iegūšanu lietā) Ls 31,43. Kā arī lūdz pieņemt lēmumu atmaksāt /pers. D/, pārmaksāto valsts nodevu Ls 103,05 un atmaksāt /pers. E/, pārmaksāto valsts nodevu Ls 103,05.

Prasība pamatota uz Civillikuma 425., 1051., 1922., 1765.pantu, Civilprocesa likuma 1., 6., 33., 37.panta pirmās daļas 1.punktu, 41., 44., 195.pantu.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumā par prasību norādījusi, ka prasību neatzīst. Atbildētāja nevarot nepiekrist Civillikuma 1922.pantā noteiktajam par to, ka " ja dāvinājums izdarīts tādā apmērā, ka dāvinātāja neatraidāmiem mantiniekiem neatliek pat viņu neatņemamās daļas, tad viņi var prasīt no apdāvinātā, lai izdod viņiem šīs daļas." Atbildētājai neizprotamu iemeslu dēļ prasītāji reducē /pers. I/ mantojumu tikai uz nekustamo īpašumu /adrese/, tomēr, saskaņā ar Civillikuma normām, tas ir 382.pantu, mantojums ir kopība, kurā ietilpst visa kustamā un nekustamā manta, kā *arī citiem atdodamās tiesības un saistības*, kas mirušajam piederējušas viņa nāves laikā. Izlemjot jautājumu kontekstā ar Civillikuma 1922.pantu par neatraidāmo mantinieku neatņemamās mantojuma daļas saņemšanu, šī daļa jānosaka nevis attiecībā uz katru mantojuma masā ietilpstošo priekšmetu, bet gan uz visu mantojuma kopību. Atbildētāja norāda, ka nav ņemts vērā, ka abi mantinieki mantojumā saņēma no /pers. I/ viņam piederošo dzīvokli /adrese/, un līdz ar to nevar uzskatīt, ka dāvinājums izdarīts tādā apmērā, ka neatraidāmajiem mantiniekiem neatliek pat viņu neatņemamās daļas. Abiem mantiniekiem neatņemamās daļas paliek mantojot dzīvokļa /adrese/ īpašumu un viņu prasības tiesiskais pamatojums ar Civillikuma 1922.pantu neiztur kritiku. Atbildētāja būtībā uzskata, ka abi prasītāji apzināti maldina tiesu (lietas 64.lapa).

Prasītāja /pers. E/ pārstāve /pers. F/ prasību uztur pilnā apmērā, papildus paskaidrojot, ka, lai noskaidrotu visus faktus, iesniegusi visus dokumentus. No prasītāju puses vairāk dokumentu nav. Tiesu praksē ir norādīts, ka kompensācija naudā ir nosakāma kā samērīgā atlīdzība par īpašuma daļu un kompensācijas lielums ir nosakāms, pamatojoties uz pierādījumiem par īpašuma patieso vērtību. Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 7.nodaļu, kadastra vērtība īpašumiem tiek noteikta katru gadu, pamatojoties uz nekustamā īpašuma tirgus analīzi – to nosaka likuma 67.pants. Saskaņā ar likuma 68.pantu, īpašuma kadastrālo vērtību apstiprina līdz katra gada 15.jūnijam, lai nākošajā gadā tā katram īpašniekam ir zināma. Saskaņā ar likuma 69.pantu, kadastrālās vērtības noteikšanā izmanto datus par nekustamā īpašuma tirgus darījumiem vismaz par 2 pēdējiem gadiem. Nekustamā īpašuma vērtētājfirmas „Arco Real Estate" ikgadējie apskati liecina, ka 2007.gada 2.pusē Austrumvidzemē dzīvokļu cenas nostabilizējās no 200 – 600 Ls/m2, privātmājām cenas bija no 200 – 450 Ls/m2. 2008.gadā cenas saglabājās 2007.gada līmenī. 200 Ls/m2 bija minimālā tirgus vērtība. 2007.gada 22.novembrī /pers. I/ dāvinājis /pers. G/ sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese/ – pusi mājas. Dāvinājuma līgums ticis noslēgts pie notāra. Dāvināšanas brīdī dalībniekiem ticis izskaidrots, ka dāvinātājam ir jārēķinās ar neatraidāmajiem mantiniekiem, par ko viņi līgumā ir parakstījušies. Prasītāja pārstāve lūdz tiesu, nosakot kompensācijas

lielumu, ņemt vērā sekojošu apstākli, kas liecina par dāvinātāja mantas stāvokli – dāvinātājs /pers. I/ neveica savu ar likumu noteikto nepilngadīgo bērnu uzturēšanas pienākumu, par ko liecina tas, ka nekustamajam īpašumam /adrese/ bija apgrūtinājums, kas dzēsts tikai 3 nedēļas – 2007.gada 2.novembrī - pirms dāvinājuma līguma noslēgšanas. Prasītāja pārstāve norāda, ka ir iesniegusi tiesai dokumentus, kas to apliecina. Dāvinājuma līgumam bija pievienota Zemesgrāmatu nodalījuma izraksta kopija, no kuras ir redzams, ka ir bijis apgrūtinājums sakarā ar nepilngadīgo bērnu uzturēšanas pienākuma neveikšanu. 2008.gada 15.februārī zvērināta tiesu izpildītāja Guna Danga uzlikusi /pers. I/ piederošajam dzīvoklim /adrese/ atsavināšanas aizliegumu sakarā ar uzturlīdzekļu parādu Ls 346,78 nepilngadīgā /pers. D/ uzturēšanai. Šis parāds neveidojās tikai pēc dāvināšanas līguma noslēgšanas. Tādā veidā /pers. D/ ir mantojis arī savu nesaņemto uzturlīdzekļu parādu. Būtībā par šo summu būtu jāsamazina arī dzīvokļa vērtība, līdz ar to mainītos arī šodien pieprasāmās summas vērtība uz augšu, bet mēs to vienkārši nedarām. Kadastrālā vērtība, kura stājās spēkā 2008.gada 1.janvārī, tika pieņemta un apstiprināta 2007.gada vasarā; tas pierāda, ka īpašuma /adrese/ kopējā vērtība uz /pers. I/ nāves brīdi 2008.gadā bija Ls 12 702, tāda tā bija arī dāvināšanas brīdī. Vērtību apstiprina gan „Arco Real Estate" apskati, gan Valsts zemes dienesta paskaidrojums par to, ka 2008.gadā ēkām tika veikti kadastra pārrēķini, balstoties uz 2005. un 2006.gada nekustamā īpašuma tirgus informāciju. Tā kā kadastra vērtību vairāk izmanto nodokļu aprēķināšanai, tad patiesībā būtu jāaicina vērtētājs un jānosaka tirgus vērtība, tās ir lielas izmaksas, tādēļ prasītāja pārstāve uzskata, ka tas nav vajadzīgs. Prasītāja pārstāve norāda, ka viņai e-pasta sarakstē vērtētāji paskaidrojuši, ka šīs mājas vērtība 2007.gadā varēja būt EUR 20 000 – toreiz bijušas tādas augstas cenas. 2007. un 2008.gadā apgrūtinājuma koeficients esot bijis vienāds – 0,99. Pie izdevumiem, kas saistīti ar lietas izskatīšanu, lūdz piedzīt Ls 11,- par sludinājuma ievietošanu, tātad kopā Ls 80.

Prasītājs /pers. D/ 2013.gada 21.oktobra tiesas sēdē prasību uzturēja pilnībā uz prasības pieteikumā minētajiem apstākļiem un pamatiem, papildus paskaidroja, ka viņa tēvam /pers. I/ piederēja puse domājamās daļas no nekustamā īpašuma, kas atradās /adrese/. 2007.gada 22.novembrī tēvs uzdāvināja šo daļu atbildētājai. Pēc tēva nāves atbildētāja nekustamo īpašumu /adrese/ atsavināja. Pamatojoties uz Civillikuma 1922.pantu, vēlas izprasīt mantojuma neatņemamo daļu. Puse domājamās daļas no mājas vērtības ir Ls 6351, un dzīvokļa vērtība ir Ls 4122. Kopā visa mantojuma masa ir Ls 10 473. No šīs summas neatraidāmā mantojuma daļa ir Ls 1745,50. Sakarā ar to, ka mēs esam mantojuši trešdaļu dzīvokļa, tiek uzskatīts, ka mēs katrs jau esam mantojuši Ls 1374. Atlikusī neatraidāmā mantojuma daļa katram prasītājam ir Ls 371,50 (tiesas sēdes protokols – lietas 69.70.lapa).

Atbildētāja /pers. G/ tiesas sēdē prasību neatzina, papildus paskaidrojot, ka uz šo īpašumu /adrese/ prasītāji pieteikušies daudz vēlāk. Vajadzējis gada laikā pieteikties. Varbūt ir noilgums iestājies. Uz dzīvokli prasītāji ātrāk pieteicās, uz īpašumu nē. Nevar spriest par vienu māju, jāskatās viss mantojums kopumā. Kadastrālā vērtība bijusi liela, bet māju pārdevusi daudz lētāk. Naudu, ko saņēmusi, samaksājusi par /pers. I/ bērēm un uzlikusi pieminekli, tāpēc naudas nav, uzkrājumu arī nav. Kapu kopjot viņa viena pati ar meitu.

Noklausījusies pušu paskaidrojumus un pārbaudījusi lietai pievienotos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Motīvu daļa

Civilprocesa likuma 96.panta piektajā daļā noteikts, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

No lietā iesniegtās miršanas apliecības kopijas redzams, ka /pers. I/, /personas kods/, miris /miršanas datums/(lietas 17.lapa).

Lietā iesniegtā Mantojuma apliecība apliecina, ka prasītāji ir /pers. I/ likumiskie pirmās šķiras mantinieki (lietas 18.-20.lapa). /pers. I/ ir arī trešais dēls /pers. P/, dzimis/datums/(lietas 26.lapa).

Atbilstoši Civillikuma 404.panta un 423.panta noteikumiem minētās personas ir /pers. I/ pirmās šķiras mantinieki un arī viņa neatraidāmie mantinieki. /pers. I/ citu mantinieku nav.

Saskaņā ar Civillikuma 382.pantu, mantojums ir kopība, kurā ietilpst visa kustamā un nekustamā manta, kā arī citiem atdodamās tiesības un saistības, kas mirušam vai par mirušu izsludinātam piederējušas viņa patiesās vai tiesiski pieņemamās nāves laikā.

Civillikuma 425.panta pirmā daļas nosaka, ka neatņemamā mantojuma daļa ir puse no tās mantojuma daļas vērtības, kādu mantinieks manto pēc likuma. Šo daļu noteic pēc tā mantas sastāva un vērtības, kāds bijis testatora nāves dienā.

No 2007.gada 22.novembra Dāvinājuma līguma redzams, ka /pers. I/ uzdāvinājis atbildētājai sev piederošo ½ domājamo daļu nekustamā īpašuma /adrese/, ar kadastra numuru/numurs/, kurš sastāv no viena zemes gabala 1894 m2 platībā un no uz tā atrodošām četrām būvēm- dzīvojamās mājas ar būves kadastra apzīmējumu /numurs/ un trim palīgēkām ar būvju kadastra apzīmējumiem /numurs/; /numurs/; /numurs/(lietas 10.-13.lapa).

No zemesgrāmatu nodalījuma noraksta redzams, ka 2007.gada 29.novembrī zemesgrāmatā ir tikušas nostiprinātas apdāvinātās /pers. G/ īpašuma tiesības gan uz ēkām, gan arī uz zemi /adrese/ (lietas 9.lapa).

Prasītāji uzskata, ka ar 2007.gada 22.novembra dāvinājumu /pers. I/ ir aizskāris viņu kā neatraidāmo mantinieku tiesības uz pienākošo mantojuma neatņemamo daļu, un tādēļ, saskaņā ar Civillikuma 1922.pantu, viņi ir tiesīgi izprasīt no apdāvinātā katrs 1/6 domājamo daļu no atbildētājam piederošā nekustamā īpašuma.

Civillikuma 1922.panta pirmajā daļā noteikts, ja dāvinājums izdarīts tādā apmērā, ka dāvinātāja neatraidāmiem mantiniekiem neatliek pat viņu neatņemamās daļas (422. un turpm. p.), tad viņi var prasīt no apdāvinātā, lai izdod viņiem šīs daļas. Šī panta otrajā

daļā noteikts, ka aprēķinot neatņemamo daļu, jāņem par pamatu dāvinātāja mantas stāvoklis dāvināšanas laikā. Bet ja šī manta vēlāk pavairojusies, tad jāievēro tiklab šis pavairojums, kā arī tas, kas neatraidāmam mantiniekam novēlēts rīkojumā nāves gadījumam.

No zemesgrāmatu nodalījuma noraksta redzams, ka prasītāju tēvam /pers. I/ dāvināšanas laikā piederēja ½ domājamā daļa no nekustamā īpašuma /adrese/, ar kadastra numuru /numurs/, sastāvoša no zemes gabala ar kadastra apzīmējumu /numurs/ 1894 m2 platībā un no uz tā atrodošām četrām ēkām- dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu /numurs/, un palīgēkām ar kadastra apzīmējumu /numurs/; /numurs/; /numurs/, kas iegūts uz 2005.gada 27.maija pirkuma līguma pamata (lietas 9.lapa, 14.-16.lapa).

Atbilstoši Civillikuma 425.panta otrās un trešās daļas noteikumiem un 1922.panta otrās daļas noteikumiem, aprēķinot neatraidāmā mantinieka neatņemamo daļu ir jāņem vērā viss, ko neatraidāmais mantinieks no mantojuma atstājēja ir saņēmis.

No lietas materiāliem izriet, ka dāvinājuma līguma noslēgšanas brīdī /pers. I/ piederēja arī dzīvokļa īpašums /adrese/, Gulbenē, ar kadastra numuru /numurs/ saskaņā ar 1999.gada 21.oktobrī noslēgto pirkuma līgumu, bet kurš nebija ierakstīts Zemesgrāmatā (lietas 18.-20.lapa).

Lietas materiāli nesatur informāciju par citas kustamas vai nekustamas mantas, bez jau augstāk norādītajām, piederību /pers. I/, uz to tiesas sēdēs nenorāda arī prasītāji un atbildētāja.

Līdz ar to, saskaņā ar Civillikuma 425.panta pirmās daļas noteikumiem, prasītāju /pers. D/ un /pers. E/ mantojuma neatņemamā daļa ir puse no mantojuma 1/3 daļas vērtības, t.i., 1/6 daļa.

Dāvinājuma daļas atprasīšanas tiesība ir noteikta neatraidāmo mantinieku interešu aizsardzībai. Dāvinājuma izdarīšanas brīdī dāvinātājam ir pienākums rēķināties ar neatraidāmiem mantiniekiem. Minētā tiesību norma nodrošina neatraidāmam mantiniekam iespēju saņemt tikpat, cik viņš būtu tiesīgs saņemt, ja mantojums atklātos dāvināšanas laikā (Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā-Rīga: Mans īpašums, 1998.,373.lpp.).

Saskaņā **ar** Civillikuma 1922.pantu, aprēķinot neatņemamo daļu, jāņem par pamatu dāvinātāja mantas stāvoklis dāvināšanas laikā. Tā kā /pers. I/ miris /miršanas datums/, tad tiesa par pamatu ņem dāvinātāja mantas stāvokli dāvināšanas laikā, t.i. uz 2007.gada 22.novembri, kad /pers. I/ uzdāvinājis atbildētājai sev piederošo ½ domājamo daļu nekustamā īpašuma /adrese/Gulbenē, ar kadastra numuru/numurs/, kura kadastrālā vērtība uz 2007.gada 22.novembri bija Ls 2104,50, kas ir viena puse no nekustamā īpašuma /adrese/Gulbenē, novērtējuma kadastrā, saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem, Ls 4209 (lietas 83.lapa). Savukārt prasītāju iesniegtais nekustamā īpašuma /adrese/Gulbenē nekustamā īpašuma kadastrālais uz 2008.gada 12.maiju (lietas 21.lapa) nav ņemams vērā. Kā tas izriet no civillietā iesniegtajiem pierādījumiem un no tiesas sēdē sniegtajiem prasītāju pilnvarotās pārstāves paskaidrojumiem, tad citu vērtējumu nekustamajam īpašumam /adrese/Gulbenē viņi nav iesnieguši. Likums neparedz nekustamā īpašuma kadastrālo novērtējumu uz Dāvinājuma līguma noslēgšanas brīdi (2007.gadā) un atsavināšanas dienu (2008.gada 12.maijā), kā uz to savā prasībā norādījuši prasītāji, bet gan tikaidāvinātāja mantas stāvokli dāvināšanas laikā, uz ko ir norādījis arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 27.marta spriedumā lietā Nr.SKC – 94/2013, arī 2013.gada 25.oktobra spriedumā lietā SKC-195/2013, un konkrēti-uz 2007.gada 22.novembri. Savukārt pēc /pers. I/ nāves mantojuma tiesībās uz viņa atstāto mantojumu ir apstiprināti viņa likumiskie pirmās šķiras mantinieki - prasītāji /pers. D/ un /pers. E/ katrs uz 1/3 domājamo daļu, ko pamato 2009.gada 6.martā izsniegtā Mantojuma apliecība (par tiesībām uz mantojumu pēc likuma), kas reģistrēta aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.542(lietas 18.-20.lapa), no kuras redzams, ka prasītāji ir pieņēmuši /pers. I/ piederošo mantojumu - dzīvokļa īpašumu /adrese/, ar kadastra numuru /numurs/, kura novērtējums kadastrā, saskaņā ar 2008.gada 12.augusta LR VZD Vidzemes reģionālās nodaļas Gulbenē kadastra izziņu Nr. 11-26-V3/504, ir Ls 4122. To, ka nekustamā īpašuma /adrese/, ar kadastra numuru /numurs/, kadastrālā vērtība 2008.gadā bija Ls 4122, pamato arī 2013.gada 19.februāra VZD Rīgas reģionālās nodaļas izziņa Nr.10-02/222201-1(lietas 35.lapa). Atbilstoši Civillikuma 425.panta otrās un trešās daļas noteikumiem un 1922.panta otrās daļas noteikumiem, aprēķinot neatraidāmā mantinieka neatņemamo daļu, ir jāņem vērā viss, ko neatraidāmais mantinieks no mantojuma atstājēja ir saņēmis. Saskaņā ar Civillikuma 425.panta pirmās daļas noteikumiem, mantojuma neatņemamā daļa ir 1/6 (viena sestā daļa) no visa /pers. I/ mantojuma Ls 6226,50, t.i., Ls 1037,75 katram**,** ņemot vērā to, ka /pers. I/ ir trīs lejupējie pirmās šķiras mantinieki.Tā kāprasītāji /pers. D/ un /pers. E/, saskaņā ar mantojuma apliecību, ir saņēmuši katrs pienākošos 1/3 domājamo daļu no dzīvokļa īpašuma Ls 1374, kā uz to ir norādījuši paši prasītāji prasības pieteikuma precizējumā (lietas 32.lapa) un tiesas sēdē, tad viņu lūgums par izmaksājamās kompensācijas daļu ir noraidāms, jo Civillikuma 425.panta trešā daļa nosaka, ka neatņemamo daļu aprēķina no testatora skaidras mantas, atskaitot visus viņa parādus.

Tiesas izdevumi šajā lietā ir Ls 11,03 jeb EUR 15,69, ko pamato kancelejas izziņa (lietas 2.lapa).

Tiesa atzīst, ka, atbilstoši Civilprocesa likuma 39.pantam, kas nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi, bet, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu, kas paredz, ka, ja prasību noraida, tiesas izdevumi piespriežami no prasītāja valsts ienākumos. Tā kā prasītāji, iesniedzot prasības pieteikumu tiesā, ir samaksājuši ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 4,40 (lietas 8. lapa), tad no prasītājiem par labu valstij piedzenami Ls 6,63 (EUR 9,43), saskaņā ar Civilprocesa likuma 40.pantu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.1 pantu, prasītājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Vadoties no spriedumā norādītā un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 39.,40., 42., 97., 189.-193., 204.1 pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. D/ un /pers. E/ prasību pret /pers. G/ par kompensācijas izmaksāšanu neatraidāmajiem mantiniekiem par mantojuma neatņemamo daļu, noraidīt.

Piedzīt no /pers. D/, /personas kods/, un /pers. E/, /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 9,43, (Ls 6,63) t.i., EUR 4,72 (Ls 3,32) no katra, kasjāiemaksā sekojošā kontā: Tiesu administrācija Mūkusalas ielā 41b, Rīgā NMR 90001672316 arPVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV 90001672316 saņēmēja iestāde; Valsts kase BICkods: TRELLV22 konta Nr. LV51TREL2190458019000, ekonomiskās klasifikācijas kods 21499.

Kvīts par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu jāiesniedz Gulbenes rajona tiesas kancelejā. Noteikt /pers. D/ un /pers. E/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas, sūdzību iesniedzot Gulbenes rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 17.februārī.

Tiesnese G.Širaka